

PTS ref: 21-811

Val av kriterier för år 2021, Region Sörmland

1. Sätt kryss för om regionen väljer att göra regionala prioriteringar eller inte

Ja Nej

2. Sätt kryss för vilket eller vilka kriterier regionen har valt att tillämpa vid prioriteringen av byggnader

Främjande av anslutningar till hushåll; det vill säga stadigvarande bostäder där minst en person är folkbokförd

Främjande av företagande och näringsliv samt andra verksamheter

Främjande av anslutningar till samhällsviktiga funktioner, som till exempel skolor, vård- och omsorgsboenden, och allmänna kommunikationer

Samordning med andra insatser som till exempel andra regionala initiativ och stödinsatser

Beaktande av känd efterfrågan från slutanvändare

Beaktande av områdesspecifika förutsättningar som innebär sämre förutsättningar för bredbandsutbyggnad

Beaktande av långa avstånd till närmaste nod i befintligt nät

Områden som har utmaningar med postservice, mobiltäckning, eller sämre tillgång till ombud för grundläggande betaltjänster

3. Motivering till regionens val av utvalda kriterier

Enligt uppdrag redovisas här den arbetsprocess som lett fram till de regionala kriterierna samt de motiv som dessa vilar på.

Processen

Parallellt med utlysningen 2020 har regionen fört dialog med berörda kommuner och diskuterat frågeställningar och utmaningar som uppstod under det första utlysningåret då PTS svarade för administrationen av bredbandsstödet. Under senare delen av 2020 intensifierades förberedelsearbetet med kommunvisa genomgångar i syfte att ge en så bra bild som möjligt över den aktuella utbyggnadssituationen. Under den här perioden

genomfördes dessutom successiv kunskapsöverföring av tillgänglig information från PTS till de kommunala representanterna.

Arbetet med att ta fram underlag till regionala prioriteringar har präglats av stor delaktighet från samtliga nio Sörmlandskommuner. Utgångspunkten i de beslutade kriterierna har varit en sammanvägd bedömning utifrån kommunernas och regionens strategiska agendor. Samtliga beslutade kriterier stöds av den regionala utvecklingsstrategin, Sörmlandsstrategin.

Den 17 mars 2021 beslutade Regionala Utvecklingsnämndens utskott för regional samhällsplanering, på delegation från Regionala utvecklingsnämnden, beslut om kriterier för regionala prioriteringar. Dessa kriterier har sedan legat till grund för det fortsatta arbetet med att fastställa vilka byggnader som prioriteras. Beskrivning och förtydligande av valda kriterier samt beslut om prioriterade byggnader har hanterats av verksamhetsområdeschefen.

Processen att ta fram förslag på kriterier har huvudsakligen involverat kommunerna. I den senare delen av processen som handlade om att prioritera byggnader har även marknadsaktörerna involverats. Grundprincipen har varit att kontakterna med marknadsaktörer förs genom respektive kommun som i sin tur kommunicerar med regionen. I praktiken har dock även samtal med marknadsaktörer förts direkt med regionen. Grundprincipen har varit att prioritera utbyggnad där, givet beviljande av stöd, det finns ett aktörsintresse för utbyggnad.

Motiv till de valda kriterierna

Främjande av anslutningar till hushåll; det vill säga stadigvarande bostäder där minst en person är folkbokförd

Såväl Regionen som samtliga Sörmlandskommuner har fokus på invånarnas möjlighet att bo och verka på orten. Att ha tillgång till en snabb och robust bredbandsuppkoppling är numera en grundförutsättning. Det finns också stor drivkraft från offentliga vårdgivare att kunna leverera välfärdstjänster till samtliga invånare oavsett om dessa bor i tätort eller i mer glesbebyggda områden. Den regionala utvecklingsstrategin sätter invånarna i centrum och övriga utvecklingsinsatser inom det regionala utvecklingsansvaret understödjer förutsättningar för att så många som möjligt skall vilja bo och leva i Sörmland. Det är här viktigt att så många hushåll som möjligt kan erbjudas snabbt bredband.

Främjande av företagande och näringsliv samt andra verksamheter

Regionens näringsliv är en av de faktorer som starkt påverkar människor och därmed regionens utveckling. Regionen arbetar aktivt med att stärka såväl destinationsutvecklingen likväl som affärsutvecklingen av regionens övriga företag.

Företagens förmåga att ställa om verksamheten i syfte att ta tillvara digitaliseringens möjligheter är en avgörande fråga för framgång och överlevnad hos många företag. Servicen på landsbygden måste utvecklas lokalt och i samverkan mellan kommuner, byalag och föreningar. Alla invånare, företagare och besökare i Sörmland ska ha rimlig tillgång till kommersiell service.

Här spelar en snabb och robust uppkoppling stor betydelse.

Främjande av anslutningar till samhällsviktiga funktioner, som till exempel skolor, vård- och omsorgsboenden, och allmänna kommunikationer

I kontakterna med kommunerna har frågan om uppkoppling till samhällsviktiga funktioner lyfts fram. Vid den första analysen har vi kunnat konstatera att offentliga funktioner i allt väsentligt redan har en uppkoppling men i den mån detta saknas skall sådan uppkoppling understödjas. Prioriteringen innebär också fokus på landsbygdsservicen där förutsättningarna att bo och leva på landsbygden är centrala och viktiga förutsättningar i Sörmland.

Beaktande av områdesspecifika förutsättningar som innebär sämre förutsättningar för bredbandsutbyggnad

Merparten av de områden i Sörmland som är möjliga att fibrera på kommersiell basis har redan byggts ut, för dessa områden återstår olika former av efteranslutningsprojekt. Stora delar av Sörmlands landsbygd har kostnadsdrivande utmaningar som hämmar utvecklingen. Sörmland har förhållandevis många områden med fornlämningar vilket i tidigare landsbygdsprogram har visat sig vara kostnadsdrivande. Markförhållandena i övrigt är av skiftande slag och i dialog med berörda kommuner ser vi behovet av stöd till glesa områden med svåra markförhållanden.

Beaktande av långa avstånd till närmaste nod i befintligt nät

Utbyggnaden i Sörmland likväl som i merparten av vårt avlånga land har utgått från tätorter och därifrån har utbyggnad successivt skett utåt mot allt glesare område. Det är många gånger svårt att attrahera såväl kommersiella aktörer som stadsnät att fibrera område där det inte finns något transportnät att ansluta till. Nuvarande stödmodell stöder inte direkt dessa glesa områden med långt till anslutningsnod men regionen vill här ändå försöka skapa utbyggnadsprojekt i områden med dessa förutsättningar.

Områden som har utmaningar med postservice, mobiltäckning, eller sämre tillgång till ombud för grundläggande betaltjänster

Service på landsbygden i Sörmland måste utvecklas lokalt och i samverkan mellan kommuner, byalag och föreningar. I det arbetet ska Region Sörmland vara en resurs för samordning och kunskapsöverföring. Alla invånare, företagare och besökare i Sörmland ska ha rimlig tillgång till kommersiell service. Målet är att det ska finnas förutsättningar att driva företag, handla mat, tanka bilen, ta ut kontanter, skicka och hämta paket och använda internettjänster. Särskild hänsyn skall här tas till behoven hos funktionsnedsatta och äldre.

Detta beslut har fattats av Regionala utvecklingsnämndens utskott för regional samhällsplanering

Kenneth Hagström
Regional utvecklingsdirektör
2021-05-06